

ПОШУК ІНФОРМАЦІЇ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.

Бібліошпаргалка для школяра

Інформаційний пошук — це процес пошуку інформації з певної теми. Основним його завданням є швидке і точне знаходження необхідної інформації. Саме цьому присвячено нашу сьогоднішню «Бібліошпаргалку».

Пошук інформації — завдання, яке найчастіше доводиться виконувати користувачу глобальної мережі. Але знайти у великій кількості сайтів і веб-сторінок потрібне джерело — дуже непросто. Для цього потрібно вміти використовувати різні способи пошуку інформації, правильно формулювати запити й критично оцінювати знайдену інформацію.

... Багато років тому великий сліпий Хорхе Луїс Борхес в одній зі своїх розповідей описав кошмар: безмежну бібліотеку, що зберігає в собі всі книги, що коли-небудь були і будуть написані на всіх мовах світу. Усі можливі сполучення літер всіх абеток. Серед нескінченної безлічі томів можна знайти усе, що завгодно: історію вашого життя, точну хроніку кінця Світу і навіть справжнє ім'я Бога. Але знайти не можна нічого: каталог бібліотеки існує, але його загублено у цій книжковій масі... Борхес і не підозрював, що його розповідь настільки точно вгадає долю тоді ще відсутньої глобальної мережі. Відсутність обмежень, доступність і простота розташування інформації, повна незалежність серверів один від одного допомогли їй стати явищем планетарного масштабу. Але перетворили її на хаос.

Звичайно, існує певна структура: сервери, сторінки. Але на одному сервері ви можна знайти інформацію стосовно мільйону тем, про які не обізнаний навіть господар цього сервера.

Як відшукати серед мільйонів сторінок саме ту, єдину і неповторну, на якій розташовано потрібну вам інформацію, як не розгубитися? І тут вам на допомогу вам прийдуть також бібліотеки, які допоможуть не розгубитися, відібрати інформацію безпечно і потрібну. Бібліотечні працівники Національної бібліотеки України для дітей та ряду обласних бібліотек для дітей створили корисний контент «КРАЩІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ», де пропонують вашій увазі ретельно відібрані і перевірені джерела різноманітної тематики.

То ж пропонуємо вам, дорогі читачі, перелік деяких, найбільш популярних довідкових ресурсів та повнотекстових електронних бібліотек, *рекомендованих Асоціацією працівників бібліотек для дітей*

Портал електронної Бібліотеки про духовний і культурний простір України. <http://1576.ua/>

Український Ерудит <https://ukrerudyt.com/>
Аномальні місця світу <http://zagadkova-planeta.pp.ua/>
Географічний калейдоскоп http://abetka.ukrlife.org/geo_kaley.htm
Планета Земля. Вода <http://zemlj.ru/cat/voda>
Річки України <http://river.land.kiev.ua/>
«Всесвітній фонд дикої природи» WWF <http://wwf.panda.org/uk/>
Офіційний сайт Всеукраїнської екологічної Ліги <http://www.ecoleague.net/>
Екологія життя <http://www.eco-live.com.ua/> Просвітницька інформація з усіх розділів екології та охорони навколишнього середовища.
Зелена книга України <http://nature.land.kiev.ua/green-book.html>
Природа України <http://pryroda.in.ua/>
Червона книга України <http://redbook-ua.org/>
Червона книга України <http://nature.land.kiev.ua/red-book.html> (видання Червоної книги України починаючи з 1980 року)
Астрономія <http://www.galaxy.vinnica.ua/> Навчальна енциклопедія для школярів
Український астрономічний портал <http://www.astrosvit.in.ua/> Ресурс Головної астрономічної обсерваторії НАН
Математика <http://formula.co.ua> Сайт містить інформацію з математики для школярів
Всеукраїнський учнівський фізичний конкурс "Левеня"
<http://levenia.com.ua/> Офіційний сайт учнівського фізичного конкурсу "Левеня".
Портал: Хімія – Вікіпедія <http://uk.wikipedia.org/wiki/Портал:Хімія>
Музеї Світу <http://museum-portal.com/php/museums.php?city=0&country=all&chapter=0&l=ua> 3D-екскурсії музеями України та світу
Музейний простір України <http://prostir.museum/> На порталі зосереджено інформацію про музеї країни
Найвідоміші музеї Європи <https://sites.google.com/site/library134/nasi-vidanna/najvidomisi-muzeie-evropi> Інтернет-путівник музеями Європи
Україна Incognita. Музеї онлайн <http://incognita.day.kiev.ua/exposition>
Віртуальні екскурсії музеями України
Вікіпедія. Українські дитячі письменники
https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Українські_дитячі_письменники
Вікіпедія. Дитячі письменники за країною <https://goo.gl/KIe7Oc>

КНИГИ ОН-ЛАЙН

Ae Lib <http://www.ae-lib.org.ua/> - Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади творів.

Електронна бібліотека української діаспори. «Diasporiana».org.ua
<http://diasporiana.org.ua/category/dityacha-literatura/>

OpenBook <https://sites.google.com/site/openbookclassic/> - "Відкрита книга" - електронна бібліотека класики української та світової літератури.

Бібліотека ім. Марії Фішер-Слиж <http://ukrlife.org/main/library.html>

Електронна бібліотека творів українських письменників, істориків, філософів та науковців

Бібліотека української літератури <http://www.ukrlib.com.ua/> На сайті представлено твори, біографії письменників української і зарубіжної літератури

Електронна бібліотека української літератури

<http://sites.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>

Ізборник. Давня українська література <http://www.litopys.org.ua/index.html>

Поетика <http://poetry.uazone.net/> Найпопулярніша в Інтернеті бібліотека української поезії від XVII до початку XXI століття, українські народні пісні та україномовні переклади відомих зарубіжних поетів

ДИТЯЧІ ПОШУКОВІ СИСТЕМИ

YoutubeKids <https://www.youtube.com/kids/>

Додаток YouTube Kids для безпечнішого пізнання світу відео в Інтернеті.

Крім вище згаданих ресурсів, рекомендуємо використовувати **Українські веб-енциклопедії**. Веб-енциклопедія — це енциклопедія, матеріали якої доступні через веб-інтерфейс і розташовані у глобальній мережі. Приклади веб-енциклопедій:

Вікіпедія <https://uk.wikipedia.org>

Список_українських_онлайн-енциклопедій <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Велика українська енциклопедія: про Україну та світ — достовірно і мультимедійно <https://vue.gov.ua>

Енциклопедія сучасної України <http://esu.com.ua>

ЕІУ - Енциклопедія історії України - Електронна бібліотека source.history.org.ua > history

Енциклопедія українознавства <http://diasporiana.org.ua/category/slovniki-dovidniki/page/2/>

Українська Літературна Енциклопедія – Ізборник izbornyk.org

Мегаэнциклопедія портала "Кирилл и Мефодий" <https://megabook.ru>

Всеукраїнська велика енциклопедія рослин <http://roslunu.com.ua>

Всеукраїнська велика енциклопедія тварин <http://tvarunu.com.ua>

Бібліотека українського мистецтва. Українські художники

<http://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/>

Незамінними помічниками також стануть **електронні словники**.

Електронний словник — комп'ютерна база даних (програма), що містить особливим чином закодовані словникові статті, що дозволяють здійснювати швидкий пошук потрібних слів і з можливістю пошуку поєднань слів (прикладів вживання), а також з можливістю зміни напряму перекладу (наприклад, українсько-російський або російсько-український).

Рекомендуємо деякі **електронні словники (онлайн-переклад)**:

Словники лінгвістичного порталу Мова. інфо:

<http://www.mova.info/Page.aspx?l1=61>

Проект Словненья, спрямований на розробку розумного електронного багатомовного словника, започаткований в 2005 році випускниками Києво-Могилянської Академії: <http://slovnjenja.com/>

Перекладачка: <http://old.pere.org.ua/cgi-bin/pere.cgi?l=uk-UA> - багатомовна самонавчальна система автоматизованого перекладу

Багатомовний Словник: <http://www.slovnuk.org/cgi-bin/dic.fcgi?hn=sel&ul=uk-ua>

Бюро перекладів Апрель: <http://www.april.com.ua/ua/dict.html> —

А тепер зупинимося детальніше на особливостях **пошуку інформації в мережі Інтернеті**. Зазвичай, при пошуку достатньо набрати в рядку пошуку ключові слова, які найбільш точно відображають пошукову інформацію і у відповідь на пошук отримуєте список посилань на документи, які містять вказані ключові слова. Знайдені посилання розташовуються в порядку зменшення відповідності запиту. Якщо ви не знайшли сайт з потрібною вам інформацією, спробуйте змінити формулювання свого запиту. Для цього достатньо написати його більш точно або змінити формулювання.

Звичайно, найбільшою проблемою при пошуку інформації в Інтернеті є надзвичайно велика кількість знайдених документів. Щоб це не було великою проблемою при пошуку, кожна пошукова система використовує свої правила. Як нам відомо, найбільш популярною пошуковою системою є пошукова система Google, (google.com)

Ця пошукова машина, основана на принципово новому алгоритмі пошуку, відрізняється гранично аскетичним інтерфейсом і прекрасними результатами пошуку. На відміну від інших пошукових систем, у «першій

десятці» результатів, виданих Google, зазвичай ви не зустрінете інформаційного сміття і випадкових сайтів: місце сайта в списку напряму зв'язано з кількістю посилань на нього з інших серверів аналогічної тематики.

Тому нижче ми поведемо розповідь про те, **як шукати потрібну інформацію у браузері Google** і як відфільтрувати непотрібну.

Простий пошук.

- Google автоматично вставляє між ключовими словами оператор «and», тому у списку знайдених документів присутні тільки ті, які містять всі задані слова. На початку списку знаходяться документи, у яких ключові слова розташовані поруч;
- підтримується пошук за фразою. Фраза заключається в лапки;
- Google веде пошук документів з точною відповідністю заданим словам, тому це ж правило відноситься і до слів, заданих у фразі;
- не підтримує пошук по частині ключового слова;
- Google не робить різниці між написанням слова з великої чи малої літери;
- щоб виключити документи, що мають якесь певне слово, слід у запиті поставити перед цим словом знак “-“ (без пробілу). Цей знак можна розмістити також і перед фразою;
- Google не підтримує логічного оператора «OR» (або). Неможливо задати пошук документів, в яких би містилось або перше, або друге слово. Натомість пропонується зробити декілька запитів, змінюючи ключове слово.

Окрім лапок «» Google враховує наступні граматичні знаки, що послуговуються для зв'язку слів: дефіси (напр. більш-менш), наскісні риски, знаки рівності, апострофи. При пошуку слова, зв'язані цими знаками, сприймаються як фраза.

При пошуку Google ігнорує деякі слова та знаки, так звані стоп-слова. Сюди входять одиночні слова та букви, а також слова типу http, the, to та ін. У тих випадках, коли є необхідність враховувати стоп-слова для пошуку, перед ними ставимо знак «+».

Для ефективного пошуку в Інтернет через Google варто використовувати різні пошукові запити, що задають умови пошуку. Тільки в цьому випадку у вас буде в результаті не мільйон сторінок, а список документів, що повністю відповідають умовам пошуку.

Зупинимось нижче ще на найбільш популярних командах із пошукових запитів компанії Google.

- « » - пробіл – логічне «І», дає команду на пошук всіх слів, розділених пробілом;
- + знак плюс заставить Google обов'язково врахувати слово, перед яким воно стоїть, при обробці запиту;
- - мінус – логічне «не». Дає пошуковику команду на виключення цього слова із результатів пошуку;
- «» подвійні лапки дають змогу знайти тільки той вираз, який в них міститься;
- ~ спецсимвол « ~» дає Google команду шукати не лише вказане слово, але і його синоніми;
- * знак множення замінює одне слово. Можна вказати, скільки може бути різних слів між розшукуваними;
- .. дві крапки застосовуються при пошуку числових значень. Іде пошук діапазонів між числами «від – до»;
- «Site» обмежить пошук слів, що стоять перед оператором, вказаним сайтом чи доменом.

Як уточнити пошук в Інтернеті

- якщо вам потрібно уточнити результати пошуку, скористайтесь спеціальними символами та словами;
- якщо пунктуація не є частиною пошукового оператора, Google її не враховує;
- не додавайте пробіл між символом або словом і пошуковим терміном. Наприклад, пошуковий запит site: cenzor.net.ua буде розпізнано, а site: sensor.net.ua – ні.

Поширені методи пошуку

- Пошук у соціальних мережах: щоб шукати у соціальній мережі, додайте перед її назвою символ @. Наприклад: @twitter
- Пошук ціни: додайте перед словом символ \$. Наприклад: фотоапарат \$400
- Пошук за хештегами: додайте перед словом символ #. Наприклад: #випускний вечір
- Виключення слів із пошукового запиту: додайте символ «-» перед словом, яке хочете виключити. Наприклад: старі карти – гральні карти
- Пошук точного збігу: візьміть слово або фразу у лапки. Наприклад: «найбільший водоспад»

- Об'єднаний пошук: додайте слово (оператор) OR між пошуковими запитами. Наприклад: марафон OR перегони

Використані джерела. Ресурси Інтернет

Вибрані інтернет ресурси [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України для дітей : [веб-сайт]. – Електрон. дані. - Режим доступу : <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=5676>. – Назва з екрана.

Пошук інформації у мережах : розробка уроку [Електронний ресурс] [веб-сайт]. – Електрон. дані. - Режим доступу : <http://www.kievoit.ippo.kubg.edu.ua/kievoit/2013/31/31.html> . – Назва з екрана.

Пошук інформації в мережі Інтернет [Електронний ресурс] [веб-сайт]. – Електрон. дані. - Режим доступу : <https://www.mit-net.com.ua/>. – Назва з екрана.

Список українських онлайн-енциклопедій [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Електрон. дані. - Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/>. – Назва з екрана.

SOS у морі Інтернету : (безпечна навігація Всесвітньою мережею для учнів 5-6 класів : [бібл. урок] / уклад. С. В. Кисельова // Національна бібліотека України для дітей: [веб-сайт]. – Електрон. дані. - Режим доступу : <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=8264> . – Назва з екрана.

*Підготувала
Ніна Кадюк,
завідуюча відділом науково-методичної
та інформаційно-бібліографічної роботи
Чернівецької обласної бібліотеки для дітей*